

MEGHÍVÓ

Tudásáramlás és a tudás megtérülésének egyes vetületei: PhD fokozattal rendelkező nők és férfiak a tudományos pályán

c. konferenciára

**Az ELTE PPK Felnőttképzés-kutatási és Tudásmenedzsment Intézet,
az MTA KIK Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály,
valamint az az MTA TK Szociológiai Intézet
közös rendezésében**

Időpont: 2016. június 10. (péntek) 11:00-13:30

Helyszín: MTA TK Szociológiai Intézet, Hegedüs terem (1014 Budapest, Úri utca 49.)

Program:

11:00 Lengyel Balázs (MTA KRTK): *Feltalálói hálózatok, mobilitás és az innováció minősége*

11:20 Szigeti Fruzsina (DE): *PhD fokozattal rendelkezők Európában. A fokozat munkaerő-piaci megtérülése és ennek nemek szerinti különbségei*

11:40 Fényes Hajnalka (DE): *Tudományos fokozattal rendelkezők Magyarországon. Nemek szerinti különbségek a fokozat megtérülésében*

12:00 Kérdések, vita

12:15 Kávészünet

12:30 Tornyai Zsuzsa Zsófia (DE): *Nők a felsőoktatási katedrán - sikeres nők, női sikerek a Debreceni Egyetemen*

12:50 Paksi Veronika (MTA TK): *Fiatal kutatók munka-magánélet egyensúlya a műszaki területen*

13:10 Kérdések, vita

A konferenciára minden érdeklődőt szeretettel várunk.

A konferencia egy hármas konzorciális NKFI pályázat keretében valósul meg (ELTE 116099, MTA KIK 116163, MTA TK 116102).

Absztraktok:

Lengyel Balázs (MTA KRTH): Feltalálói hálózatok, mobilitás és az innováció minősége

Hogyan hat a feltalálók mobilitása és a szakmai kapcsolathálózatuk az innovatív cégek közötti tudásáramlásra? A sok kapcsolattal rendelkező feltalálók növelik jobban az innováció értékét vagy inkább azok, akik kapcsolatrendszerük diverz tudáshoz ad hozzáférést? A kérdések megválaszolásához legyűjtöttük az összes, 1977 és 2013 közötti információ-technológiai szabadalmat az OECD PATSTAT adatbázisból, majd konstruáltuk a feltalálók hálózatát, amiben akkor hozunk létre élt, ha a feltalálók dolgoztak közös szabadalmon. Az empirikus modellben azt az eseményt vizsgáljuk, hogy egy új feltaláló érkezik a céghez, és az új cég szabadalmaira történő hivatkozások növekedését magyarázzuk a feltaláló hálózati indikátoraival. Eredményeink arra utalnak, hogy nem a kapcsolatok száma, hanem a kapcsolatok diverzitása döntő. Igazoljuk a strukturális lukak elméletét, miszerint azok a mobil inventorok növelik a befogadó cég innovációjának minőségét, akik többféle, nem-redundáns tudáshoz is hozzáférnek.

Szigeti Fruzsina (DE): PhD fokozattal rendelkezők Európában. A fokozat munkaerő-piaci megtérülése és ennek nemek szerinti különbségei

Előadásunk alapját a 2012. évi European Social Survey (ESS) adatai biztosították. Az ESS-t az Európai Bizottság 2001-ben indította útján abból a célból, hogy két évente nemzetközileg összehasonlítható adatokra tegyenek szert az európai társadalmak demográfiai állapotáról, a lakosság politikai és közéleti preferenciáinak alakulásáról továbbá a társadalmi attitűdök változásairól. Empirikus adatfeldolgozásunk azokra az értelmiségiekre terjedt ki, akik tudományos rangban testet öltő intézményesült állapotú kulturális tökefajttal – doktori és/vagy professzori címmel – rendelkeznek. A vizsgálat fő céljaként azt fogalmazzuk meg, hogy feltérképezzük a nőkre és a férfiakra jellemző szakmai karrierutakat a családi és magánéleti háttér bevonásával.

Fényes Hajnalka (DE): Tudományos fokozattal rendelkezők Magyarországon. Nemek szerinti különbségek a fokozat megtérülésében

Előadásunkban egy kvantitatív kutatás másodelemzésére vállalkoztunk, ami a nők esélyegyenlőségét vizsgálta a tudományos szférában (Jedlik Ányos projekt NFEKUTMO, NKFP-B3-2006-0003). A kutatás 2007-2009 között zajlott, a mintavétel alapja az MTA köztestületi tagok névsora volt. Eredményeink szerint a tudományos fokozattal rendelkező nőknek kevesebb gyermeke van, mint férfi kollégáiknak és kevesebb köztük a házias is. Emellett a nők előnyösebb társadalmi háttere figyelhető meg az apák iskolai végzettsége, tudományos fokozata, tudományos területen végzett munkája alapján. További eredményeink a PhD fokozat megtérülésének nemek szerinti különbségeire vonatkoznak, melyek alapján elmondható, hogy a férfiak nagyobb mértékben elégedettek foglalkozásukkal, valamint karrierjük – ellentétben a női kollégáikkal – nem lassul, és vezető pozíciót is nagyobb eséllyel érnek el.

Tornyi Zsuzsa Zsófia (DE): Nők a felsőoktatási katedrán - sikeres nők, női sikerek a Debreceni Egyetemen

Előadásunkban kvalitatív és kvantitatív vizsgálataink (2009) ismertetése során megismerhetjük, hogy a Debreceni Egyetem női oktatói hogyan tudják összeegyeztetni a nemi, társadalmi és önmagukkal szembeni elvárásokat. Interjú vizsgálatunkban a doktori képzésben tanulók két speciális csoportjában, a bölcsész doktorandák és a határon túlról érkező doktoranduszlányok között, valamint Debrecen felsőoktatási intézményeinek vallásos női oktatóival készítettünk huszonnyolc életút-interjút. Kérdőíves vizsgálatunkban teljes kérdőíves lekérdezést folytattunk az egyetemen dolgozó nők között. Alapkérdésünk az volt, hogy azok a nők, akik sikereket értek el, vajon mit tettek másként, mint hasonló feltételekkel induló nőtársaik. Vajon csakugyan hasonló feltételekkel indultak? Van-e valamilyen hozzáadott plusz, amitől másként állják meg a helyüket a felsőoktatás világában? Tekintható-e „nőbarátnak” a felsőoktatás? A szabadidő-kötött idő aránya a többi munkahelyhez viszonyítva a nők több szerepnek való megfelelését segíti-e elő, vagy a rugalmas munkaidő azt jelenti, hogy nincsen „vége” a munkának? Emellett kérdéseket vet fel a siker értelmezése is: lehet-e objektíven mérni a sikert? Vagy csupán katalizátorok és inhibitorok egymásra hatásának az eredménye, hogy valaki „viszi valamire”, „elér valamit”?

Paksi Veronika (MTA TK): Fiatal kutatók munka-magánélet egyensúlya a műszaki területen

A magasan képzett nők számára továbbra is nehézséget okoz, hogyan hangolják össze karrierjüket a gyermekvállalással. Ez különösen igaz a műszaki és technikai pályákra a kutatás és fejlesztés (K+F) területén, ahol erős elvárás a tudományos ranglétrán való gyors és folyamatos haladás. Azonban a karrier megalapozása – a PhD megszerzése és az ún. „tenure” felé vezető út kezdete –, valamint a gyermekvállalás „ideális” életkora javarészt egy időszakra esik a fiatal kutatók életében, ami számos problémát vet fel a szakmai és magánéletük egyensúlyával kapcsolatban. Előadásomban 11 félig-strukturált interjú alapján bemutatom, hogy hazánkban a műszaki PhD hallgató nők milyen segítő és akadályozó tényezőket azonosítanak a munka-magánélet egyensúlyukhoz kapcsolódóan, hogyan tervezik gyermekvállalásukat, milyen dilemmáik és stratégiáik vannak ezzel kapcsolatban. Továbbá rávilágítok arra, hogy a tudományterület sajátosságai, valamint a szektorális különbségek hatással vannak a munka-magánélet egyensúlyukra.